



Volksche Evangelisatie.

Ds Wiersinga van Loosduinen heeft op de evangelisatieconferentie te Woudschoten een uitnemend pleidooi gevoerd voor een intensieve en consciëntieuze evangelisatie, waarbij ik mij van harte aansluit. Die waarschuwing heeft recht; het terrein moet plooi voor plooi en streep voor streep afgezocht worden. Echter zou de waarschuwing van Ds Wiersinga een averechtsche uitwerking kunnen hebben, die niet in de bedoeling van den spreker heeft gelegen.

Wij hebben de neiging om spoedig tevreden te zijn. Als ik in mijn kleine pijpenla-van-een-zaaltje het woord voer en het mag er zoo eens ingaan, zoodat een eenvoudige hoorster spontaan zegt: „ek dank joe wel voor joe mooie prék!” dan heb ik de neiging om te zeggen: ik zou mijn zaaltje voor geen domkerk willen ruilen!

Toch is die reactie verkeerd. Dankbaarheid voor wat God ons te doen geeft aan de enkelingen, voor de betrekkelijk weinigen, die wij in hun gezinnen kunnen onderwijzen, mag ons de oogen niet doen sluiten voor de honderdduizenden, die niet door het evangelie worden bereikt. Die bij het eenzijdig volhouden van deze methode in geen honderd jaar nog zullen worden bereikt. Zeker, dat werk aan de personen en de gezinnen moet geschieden en wie daar een roeping voor ontving, die heeft een treffelijk werk van den Heere ontvangen.

Reeds als jongen werd ik bij het lezen van den grooten Merle d'Aubigny getroffen door de figuur van Philip Véron, die zichzelf „de Verzamelaar” noemde, want zeide hij: ik wil de verstrooide schapen des Heeren verzamelen.

Laat ons eerlijk zijn: voor dat intensieve werk aan personen en gezinnen hebben wij een bedroefd klein aantal werkelijk geschikte mensen. Altes, wat Ds Wiersinga daarvan gezegd heeft, onderstreept ik van heeler harte.

Maar ik zie ook den anderen kant van de zaak. Ik zie dat bijvoorbeeld in de groote stad Amsterdam het maar een ontstellend klein deel van de bevolking is, dat nog door het evangelie wordt aangeraakt. Groen en Kuyper hebben ons geleerd te grijpen naar het volk achter de kiezers! Welnu, zoo moeten wij ook oog hebben voor het volk achter de samenkomst-menschen en achter de lezers van een slichtelijk blaadje.

Als Ds Wiersinga dan ook waarschuwt: offer aan de massa toch nooit de enkeling op, dan zeg ik: eerwaarde vriend en broeder, in deze periode van de evangelisatie hebben wij nog nooit — zegge en schrijf nooit! — de massa onder ons bereikt gehad. Nu pleit ik niet voor een aanval op de massa. O, het zou heerlijk zijn, als wij, zooals bij de vorige verkiezing gebeurde, eens tienduizend menschen in de Apollohal bijeen konden brengen en in deze dagen van wereldhistorie het ons volk konden prediken: Wendt U naar Mij toe en wordt behouden, al gij eindt der aarde, want ik ben God! Als gij naast mij gezeten had op het kleine gaanderijtje, neerziende op die massa, dan had gij mij aangestooten, Broeder Wiersinga, en gij zoudt gezegd hebben: Baas, wat hunker ik naar zó'n evangelisatie-samenkomst!

Zoo iets is echter moeilijk bereikbaar en ook slechts sporadisch bereikbaar. Daarom greep ik inplaats van naar het woord massaal, naar het woord „volksch”, dat in dubbel zin niet van vreemde smetten vrij is, maar dat toch mijn bedoeling goed uitdrukt. Zie eens, wij moeten eerlijk en nuchter zijn, onze evangelisatie gaat voor een goed deel LANGS ons volk heen. Het maakt ze niet boos, maar het raakt ze ook niet aan. Onze toespraken niet en onze krantjes evenmin.

O, gave God, dat wij het evangelie zoo leerden spreken en zoo konden schrijven, dat het maar niet den enkeling troostte, doch dat het een onderwerp werd in den coupé, in den scheersalon en voor het stempellokaal. Zoo iets heeft Lindebom vroeger bereikt. Hij was het thema van een straatversje:

Wij gaan naar Lindenau
Daar is de hemel blauw
En dominee Lindebom
Die maakt de menschen vroom.

Kwam hij langs een olieslagerij, dan staken de olieslagers hun hoofd uit het molenluikje en zij spotten: O, Lindebom, wat is jou hemel skoon! Maar tegenwoordig zeggen de olieslagers: Dag meneer! en zij tikken aan hun pet! Wij hebben den weg tot ons volk verloren, God doe ons dien vinden! Ernstig beraad over wat onze Duitsche Broeders Öffentliche Mission noemen (publieke evangelisatie) is dringender noodig dan ooit.

N. B.

1) Massa en enkeling. Jaarboekje van het Verband van Evangelisatie-Commissies. Uitgave Meinema, Delft.

aan de kerken synodale tafel religie, opdat handelen en in afwisseling er zijn, dat de dat hetgeen ter gewild wordt, olleges wat de et gevaar van en door de af zondige aarde de kerken zijn om dit gevaar t vorige artikel genoemd, die iging iets beter a Synode saam- komt voor wat d betreft. slijk.

GREIJANUS.

Jan. J. I. schreef

wel erkennen,

die lettende op

is, en de plaats,

aarbij innoemt,

ze zusterkerken

gehad — niet

e talenten van

reis naar Ame-

ook wij liever

nde verhouding,

wege gebleven”,

ende duidelijke,

r W. A. van Es

de geuite zorg

merika zag en

zins rechtmatig

hij er mee deed

lijkheid, dat die

bewerken voor

d, dien zij pas

dat er over de

s en de plaats,

ir eenige nadere

ordt, en die ge-

s brochures van

als ook confes

aarbij ook Prof

schuldig, deze

as voor de zorg

zuiverheid. En

e verklaring af

Dr H. H. Kuyper

Dr K. Schilder

ten het Curato-

over het artikel

„De Reformatie”

A. van Es, dat

ich onjuist werd

geheel niet eens

der en zijn con-

teem ik op dit

eene niet juiste

rd zou zijn, mei

GREIJANUS.

er art. 35 onzer

Gods Woord ge-

in „Kerk” in al-

grootte klaarheid

aande Gods wil

idige toestanden

ok in ons land.

oofit daarin een

zoo ja, dan zou

der ook nu reeds

et staat in dezen

nze kennis, noch

thlen in art. 36

take die verhou-

de overheid ten

len. En wij doen

ynode te Utrecht

hrapt. Maar wat

iet weinigen even-

verheid geroepen

overal te doen

aan gedaan, een

nis te wijden. Zij

rijke grond-

loofsbeleid

reaneker. Hij stelt

onzer Vaderen

ng over de over-

gevoerd hebben

overheid en van

inover den dienst

op deze beschou-

is staat gebouwd.

agen, die hij aan

lat nu echter de

k eene andere is

laatstelijk gewijzigd door de synode van Arnhem 1930.

In deze regeling is in hoofdzaak bepaald ten aanzien van het pensioen, dat een predikant pensioen-gerechtigd is op zeventigjarigen leeftijd of na minstens veertig dienstjaren, of wel bij voortdurende ziekte of invaliditeit, die hem voor de waarneming van zijn dienst onbekwaam maken.

Het pensioen wordt berekend naar het laatst genoten tractement in de gevallen van zeventigjarigen leeftijd en der veertig dienstjaren.

In geval der genoemde ziekte of invaliditeit komt de vraag aan de orde, of de stoffelijke behoeften van den pensioen-gerechtigde inderdaad van dien aard zijn, dat het geheele bedrag moet worden uitgekeerd. Blijkt het, dat met een deel daarvan kan worden volstaan, zoo wordt het aantal dienstjaren als basis van berekening genomen.

Voor predikantsweduwen gelden de zelfde regels; het bedrag van het weduwenpensioen is een ander, maar het wordt eveneens berekend op de basis van het laatst genoten tractement. Ook daarbij doet zich de mogelijkheid voor, dat men met dienstjaren gaat rekenen; wanneer n.l. het betreft de weduwe van een predikant, die niet den zeventigjarigen leeftijd of de volheid der veertig dienstjaren bereikte.

Voor halve weezen is een uniforme uitkeering vastgesteld in de aanbeveling, te weten van 100 gld. per kind. Hier is het bedrag niet afhankelijk van vaders tractement, zijn dienstjaren of der kinderen financiële omstandigheden. Voor volle weezen is het bedrag voor verhooging vatbaar.

Vermeld zij nog, dat voor predikants- en weduwenpensioenen minima bestaan; geen maxima.

De uitvoering dezer regeling kost den kerken een jaarlijks stijgend bedrag; het beloopt de laatste jaren een klein half miljoen. Ware geen korting toegepast, dan zouden de vijf ton overschreden zijn.

In 1931 werd tot het invoeren van kortingen besloten. Het jaartal herinnert aan de ingrijpende economische depressie. Het totaal der uitkeeringen bedroeg toen minder dan nu! Om het preciese cijfer te geven: 437 mille. Toen werden de betrokken deputaten beslopen door de hange vrees, of deze last niet te zwaar werd voor de kerken. In April dachten zij nog slechts aan korting op de hoogere pensioenen. Kort daarop — in 1932 — ging echter de circulaire in zee, die algemeene korting aanbeval en die tevens aandrang op overleg met de emeriti over de vraag, of zij het volle pensioen-betrag wel noodig hadden tot voorziening hunner behoeften. (Acta 1933, 210 vlg.)

Sindsdien veranderden sommige omstandigheden. De kortingen brachten eenig soulaas. De tractementen der dienstdoende predikanten werden met sprongen verlaagd. Zoodoende werden de grondslagen der nieuwe pensioenen smaller en de nieuwe pensioenbedragen lager. Doch ook het aantal emeriti stijgt. In 1930 was het 117; in 1934 telde het 145; het bleef klimmen tot 154 in 1936; en tot 167 in 1938. Gevolg van een en ander was, dat ondanks sterke kortingen — in sommige gevallen zelfs van 25 % — het totaalbedrag der uitgaven omhoog bleef gaan; het zal de eerstkomende jaren blijven stijgen!

De kerken droegen het. Hoe? Dat is niet te zeggen haast! Niet in alle gevallen gelijk. Soms door nog grooter offervaardigheid. Soms door te bezuinigen op drastische wijze; de predikants-tractementen daalden steeds door en ze gaan nog immer naar beneden; schuldaflossingen werden gestaakt en de verlagend der rentevoet hooft eenige uitkomst; het meest sprekend is de bezuiniging in de bedragen, die als honorarium worden geboden voor de preekbeurten der broeders, die daartoe van elders komen, zooals het heet — ze kunnen in menig geval geen honorarium = eeregage meer heeten.

De uitvoering der gescheide regeling stelt dus de kerken voor een groeiend finantiel probleem.

Deskundigen meenen evenwel, dat het te torsen is. De broeders-deskundigen uit Amsterdam, die zoo rijklijk geciteerd worden in het rapport 1936 der deputaten ad art. 13 merkten op: „De vraag, of het aantal gemeenteleden voldoende is om in de behoeften der emeriti-predikanten te voorzien, mag, gezien wat de geschiedenis der kerken heeft geleerd, bevestigend worden beantwoord. Tot nog toe zijn de pensioenen steeds bijeengebracht en hoewel het hoogtepunt nog niet bereikt is, mag verwacht worden, dat dit niet tot onoverkomelijke moeilijkheden aanleiding zal geven, indien aan enkele hierna te noemen punten volle aandacht wordt gegeven” (Acta 1936). Bedoeld wordt, dat men om de zaak te redden uit de impasse, behoort te komen tot een landelijke regeling en organisatie der zgn. onderlinge verzekering, gelijk zij in de meeste ressorten van de particuliere synodes gebruikelijk geworden is.

We zijn er van uit gegaan, dat de broeders-deskundigen met hun „om in de behoeften der emeriti-predikanten te voorzien”, geen andere regeling der pensioenbedragen op het oog hadden dan de bestaande.

Het aantal gemeenteleden is voldoende, zoo heet het dus, om de bestaande, en nog tot een hoogtepunt moettende klimmen lasten, te dragen.

Dat wil zeggen: de ruim 600 duizend gemeenteleden kunnen de bijna 500 duizend gld. voor de pensioenen wel betalen. Misschien zegt iemand ook hiervan: het is nog geen gulden per man. Of wil iemand de goede zaak dienen met het bekende sigaren-argument? Laat men dan wel verstaan, dat misschien 70 % van de (Zie vervolg op blz. 164.)

S. GREIJANUS.

De J. Weidenaar over eene preek van Prof. Schilder.

In „De Wachter” (Amerikaansch) van 7 Febr. j.l. schrijft Ds J. Weidenaar onder het hoofd Nieuws uit Jeruzalem, over eene preek, die hij te Grand Rapids van Prof. Schilder hoorde, aldus: „Zondagmiddag hoorden we voor het eerst Prof. Dr K. Schilder. Beter gezegd, Zondag luisterden wij met gespannen aandacht naar Ds K. Schilder. We wilden eigenlijk zeggen, dat er Zondagmiddag in de Eastern Avenue Gemeente bediening des Woords was door K. Schilder, V.D.M., dat is, Bedienaar des Goddelijken Woords.

In de drie regels, zoo pas geschreven, kunt ge de drie stadiën vinden, waarin het gehoor zich achtereen-volgens bevond.

Eerst was er nieuwsgierigheid te bemerken in de groote schare. Al lang vóór twee uur kwamen de menschen in het kerkgebouw. En kort na twee uur was er geen ruimte meer. Die een zitplaats had bemachtigd, complimenteerde zichzelf, dat hij er op tijd gekomen was. Nieuwsgierig keek men rond om te vernemen, of die en die er ook waren. En toen Dr K. Schilder onder begeleiding van de pastor loci, Ds W. P. van Wijk, het podium betrad, was het stil in het groote en gevulde gebouw. En na de korte en pertinente inleiding, die Ds Van Wijk gaf, nam Ds Schilder zijn plaats in voor den kansel. De nieuwsgierigheid was geweken voor verwachting.

Maar eerst onder het gebed, kwam de rechte stem-ming. We begrepen aanstonds, dat het hier niet ging om Prof. Dr K. Schilder en dat bloote nieuwsgierigheid niet in orde was. Want in het gebed worstelde hij — en wij aanstonds met hem — door de kracht des Geestes, om uit eigen hart en uit het gemoed der gemeente te verdrijven alle bijoormerken en vleeschelijke gedachten.

En God verhoorde dat gebed, zoodat ook door de eenvoudigheid en de oprechtheid van Zijn dienstknecht wij spoedig onder den indruk kwamen, dat wij hier als gemeente vergaderd waren om te hooren wat de Geest tot de gemeente had te zeggen. Niet Dr K. Schilder, maar het woord, dat hij sprak, het Woord Gods legde beslag op onze harten.

Het ging over Exodus 4:24, maar niet over dat kleine Schriftgedeelte als een geïsoleerd stukje uit den Bijbel. Het milieu werd voor ons herschapen. Het raadsel van 's Heeren tegenstand aan Mozes geboden, toen hij op reis was naar Egypte, werd helder en duidelijk voor ons geschilderd. Indien er iemand was, wiens leven tot tijd en wijle, dat hij zijn opdracht aan Farao vervuld zou hebben, verzekerd was, dan was die persoon Mozes. En dat niet slechts naar menselijke berekening, maar op grond van het Woord Gods. En toch zocht de Heere hem te dooden. Waarom?

Midian begon het van Israël te winnen, en Ketura van Sara. De jongste zoon was niet besneden naar elisch des verbonds. Aanstonds zou Mozes in Egypte het Pascha, het tweede bondszegel installen en het eerste werd door hem verwarloosd. Mozes lag op den rand van het graf. Maar Zipporah begreep het wel. De jongste zoon werd besneden en Mozes herstelde. Nu eerst kan hij naar Egypte gaan. Het oordeel begon van Mozes' huis, opdat de genade in Mozes' huis en in 's Heeren huis zou triomfeeren.

Er zijn rijke verbondsbeloften, maar er zijn ook verbondseischen. Verbondsgeloofzaamheid en ook verbondsegeningen. Twee middelaars in de herberg. Rijk is dat verbond, maar duur zijn de verplichtingen. Twee deelen in het verbond zooals het formulier ons leert.

Wij dankten God voor die twee middelaars, maar vooral en bovenal voor dien Tweeden. We hebben gebeden, dat de Geest des Tweeden Middelaars in ons bewerkte steeds meer die geloofsgeloofzaamheid, waardoor het oordeel ook in Gods huis gewaerd wordt en de rijke vruchten der genade geplukt kunnen worden”. S. GREIJANUS.

Het Pensioen naar Art. 13 onzer Kerkenordening.

I.

De tegenwoordige bepalingen. — Het groeiend finantiel probleem. — De oorzaken van den groei. — De noodzakelijkheid van een oplossing.

De tegenwoordige pensioenen van onze emeriti-predikanten, predikantsweduwen en -weezen worden in het algemeen berekend naar een regeling, aan de kerken aanbevolen door de generale synode van Utrecht 1905,